

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 171. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659564022672.pdf>
(tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

Af ovenanførte sees Aarsagen, hvi Boglige Konster føre saa liden Frugt med sig, og at Lærde udi Sagtmodighed lidet *distingveres* fra U-lærde. Men her spørges, hvi man finder fast større Hidsighed og større Skrøbeligheder hos de første end hos de sidste. Dertil kand gives adskillige Aarsager. De fleste Mennesker hovmode sig af Lærdom, og ansee sig selv, som en *Qvint-essentz* af det menneskelige Kiøn. Denne Skrøbelighed havde udi de saa kaldne barbariske *Seculis* taget saadan Overhaand, at *Pedanter* gave sig Navn af *Seraphinske*, subtile og Himmelske Lærere: ja nogle brugte saadanne Titler: *N. N. forfaren udi det Græske og Latinske Sprog (utriusqve lingvæ peritus)* alle andre indtil høje Stands-Personer bleve ved et foragteligt Navn kaldne *Laici*. Udi vore Tider er Prisen vel meget falden paa disse Græske og Latinske Helte; men meget af den gamle Surdei findes endnu tilbage, saa at mange ansee sig som *venerable* Mennesker, og saadanne, som man i det ringeste ikke maa skiemte med eller sige Sanden i aabne Øjen. Geistlige Mænd ansee sig, som himmelske *Ambassadeurs*, hvilke ere *autoriserede* til at tilrettesætte alle andre Mennesker, uden at høre et Ord af dem igien. Deraf reiser sig den særdeele *Delicatesse*, som findes hos disse Folk, og at de *allarmeres* meere over en *Critiqve* end andre. Alle andre Mennesker, der *declamere* mod det menneskelige Kiøn, vente sig Indvendinger, Modsigelser og *Retorsioner*. Men en Prædikant, saalænge han staaer i *Cathedra*, udfordrer et ydmygt og stiltiende *Auditorium*. En Orientalisk Gesant kom engang ind udi en Hoved Kirke udi Engelland, 172 hvor han hørte en Prædiken, som varede en Time: da han forundrede sig over, hvi een talede stedse alleene uden Modsigelse, blev ham svaret, at det var Solens *Ambassadeur*, saasom Orientalske Folk betegne geistlige Herolder ved saadanne Titler. Han kom derpaa en anden gang udi et *presbyteriansk* Forsamlings Huus, hvor han hørte iligemaade en Prædiken for en mindre Forsamling, hvorudover han sagde: *denne maa nok være Maanens Ambassadeur*.